

РЕШЕНИЕ

№ 20656

гр. София, 16.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав, в
публично заседание на 19.05.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Вихра Попхристова, като разгледа дело номер **4272** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 АПК вр. чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ вр. чл. 74, ал. 2 Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр.).

Образувано е по подадена искова молба от В. Г. К. чрез адв. Н. М. срещу Държавната агенция за метрологичен и технически надзор (ДАМТН) и Министерския съвет (МС) на Република България на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за претърпени неимуществени вреди за периода от 09.11.2010 г. до предявяване на исковата молба – 26.04.2024 г. в размер на 1 200 000 лева, причинени вследствие осъществена дискриминация по чл. 4, ал. 3 от Закона за защита от дискриминацията (ЗЗДискр.) по признак „обществено положение“, установена с решение № 494/08.12.2016 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД), потвърдено с влязло в сила решение № 11597/31.07.2019 г. по адм. дело № 8182/2017 г. по описа на Върховния административен съд.

Предявен е и акцесорен иск срещу същия ответник на основание чл. 86, ал. 1 вр. чл. 84, ал. 3 от ЗЗД за заплащане на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди, считано от 09.11.2010 г. до окончателното изплащане на главницата.

С определение № 15603/28.08.2024 г. съдът е присъединил за съвместно разглеждане в настоящото производство и адм.дело № 4316/2024 г. по описа на АССГ, по което е предявен иск от същия ищец срещу същите ответници, на същото основание, но за причинени имуществени вреди в размер на 325 244 лева заедно с дължимите законни лихви, считано от 09.11.2010 г. до предявяване на исковата молба.

С протоколно определение от 19.05.2025 г. съдът е уважил направеното от ищеца искане по чл. 214 ГПК вр. чл. 144 АПК за изменение на предявения иск в частта за размера на претендираните имуществени вреди, като е увеличил размера им от 325 244 лв. на 450 520 лева.

В писмен отговор по реда на чл. 131 от ГПК Министерски съвет на РБ чрез юрк. К. оспорва така предявения иск, като посочва, че между същите страни по същата претенция вече има произнасяне с влязло в сила съдебно решение, а именно решение № 251 от 17.01.2022 г. по адм.дело № 6656/2016 г. по описа на АССГ, потвърдено с решение № 5573/08.06.2022 г. по адм.дело № 2534/2022 г. по описа на ВАС. Ответникът прави възражение и за изтекла давност предвид обстоятелството, че ищецът е освободен от длъжност със заповед на председателя на ДАМТН на 09.11.2010 г., а исквата молба е подадена 14 години след това. По същество счита, че липсва пряка и непосредствена връзка между акт, действие или бездействие на Министерски съвет и претендираните вреди.

На свой ред Държавната агенция за метрологичен и технически надзор чрез юрк. Г. оспорва исквата молба като неоснователна. Посочва, че в случая не е налице установена незаконосъобразност на административен акт, действие или бездействие на ДАМТН, което да е довело до твърдяната вреда за ищеца. Изброяват се всички дела, граждански и административни, които В. К. е водил срещу ДАМТН, като всички са приключили в полза на агенцията. Акцентираще се върху обстоятелството, че ДАМТН е прилагало разпоредбата на чл. 5, ал. 3 от Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация (НУРАСДА) точно и съобразно волята на МС, като всяка друга администрация по това време, поради което и в производството пред КЗД агенцията не е конституирана като страна, а единствено е дала становище по случая.

Участвалият в делото прокурор, в заключението си счита, че исквите претенции са неоснователни и недоказани.

Съдът, след като взе предвид направените от страните твърдения и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Ищецът В. К. е заемал длъжността "главен секретар" в Държавна агенция за метрологичен и технически надзор. Със Заповед № П-45 / 09.11.2010 г. на председателя на ДАМТН във вр. с чл. 23, т. 5 от НУРАСДА /отм./, служебното правоотношение между ДАМТН и К. било прекратено на основание чл. 107, ал. 2 от Закона за държавния служител, поради получена възможно най-ниска обща оценка 5 – „Неприемливо изпълнение" при атестирането му за периода от 01.12.2009 г. до 30.11.2010 г., отразена във Формуляр за оценка на индивидуалното изпълнение на длъжността /за висши държавни служители/.

Заповедта за прекратяване на служебното правоотношение била обжалвана от К., като с Решение № 2125/ 05.05.2011 г. на Административен съд София – град по адм. дело № 8713/2010 г., оставено в сила с Решение № 16241/09.12.2011 г. на Върховен административен съд по адм.дело № 7530/2011 г. жалбата била отхвърлена.

Във връзка с подадена жалба вх. № 44-00-77/09.01.2012 г. от В. К. срещу разпоредбата на чл. 5 ал. 3 от Наредбата за условията и реда за атестиране на служителите в държавната администрация, КЗД образувала производство пред нея. Въз основа на първоначалната жалба и последвалите уточнения, допълнения, заявления, искания и становища, подадени от В. К., КЗД приела, че основното искане на В. К. е да се признае, че правата на всички лица, заемащи длъжност „главен секретар" в държавната администрация, са накърнени от липсата на контролиращ орган при атестирането и липсата на възможност за оспорване и от там - на защита, при несъгласие с оценката. В тази връзка, жалбоподателят твърдял, че нормата на чл. 5 от НУРАСДА /отм./, е дискриминационна.

С Решение № 201 / 09.09.2013 г. по преписка № 6/2012 г. петчленен разширен състав на КЗД - 1.Установява в отношенията между В. Г. К. и Министерски съвет на Република България, че нормата на чл. 5 от НУРАСДА /отм./ не е дискриминационна, както и че практиката по прилагане

на тази норма при атестиране на държавните служители, заемащи ръководни длъжности в т.ч. длъжността „главен секретар" не е дискриминационна на основата на признаци „обществено положение" и „политическа принадлежност", посредством липсата на възможност за оспорване пред контролиращ орган на оценките, давани им при атестиране; 2. Остава без уважение всички жалби, включително имащите характер и на сигнал, обединени за разглеждане в настоящата преписка, подадени от В. Г. К.. Решението на КЗД е оспорено от В. Г. К., с искане да бъде отменено, а делото, като преписка - върнато за ново произнасяне със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

С Решение № 4104/19.06.2014 г. по адм. д. № 9501/2013 г. по описа на АССГ, оставено в сила с Решение № 10657/14.10.2015 г. по адм. д. № 13205/ 2014 г. на ВАС решението на Комисията за защита от дискриминация било отменено в частта му, с която КЗД, установява, че между В. К. и МС на Република България, нормата на чл. 5 от НУРАСДА /отм./ не е дискриминационна, както и че практиката по прилагане на тази норма при атестиране на държавните служители, заемащи ръководни длъжности, в т.ч. длъжността „главен секретар" не е дискриминационна на основата на признака „обществено положение“, и е върнал делото като преписка на КЗД за произнасяне съобразно дадените указания за тълкуване и прилагане на закона.

По повод последното, с разпореждане № 1125/16.12.2015 г. на председателя на КЗД производството по преписка № 6/2012 г. било възобновено, като било определено да се изследва оплакване за дискриминация по признак „обществено положение“ и преписката била разпределена на IV специализиран постоянен състав.

С решение № 494/08.12.2016 г. по преписка № 6 от 2012 г. на КЗД било прието, че оплакванията на К. са насочени изцяло към чл. 5, ал. 3 от НУРАСДА /отм./, която била определена като дискриминационна, поради липса на възможност за оспорване от страна на оценен служител на обективността и истинността на фактите и обстоятелствата в атестационния формуляр. С това решение КЗД: 1. Установява в отношенията между В. Г. К. и Министерски съвет на Република България, че нормата на чл. 5 от НУРАСДА /отм./ е дискриминационна, както и че практиката по прилагане на тази норма при атестиране на държавните служители, заемащи ръководни длъжности, в т.ч. длъжността „главен секретар" води до дискриминация по см. на чл. 4, ал. 3 от ЗЗД по признак „обществено положение“, посредством липсата на възможност за оспорване пред контролиращ орган на оценките, давани при атестиране. 2. Доколкото е установено, че в действащата НУРАСДА, приета с ПМС № 129/26.06.2012 г., в сила от 01.07.2012 г., разпоредбата на чл. 5, ал. 3 е аналогична, и отново създава невъзможност за възражение по същество срещу оценката на атестираните служители, заемащи ръководни длъжности, то на основание чл. 47, т. 8 от ЗЗД КЗД дало препоръка на Министерски съвет да се измени, отмени и/или приеме нужният за премахване на дискриминацията законов текст на чл. 5 от НУРАСДА по начин, изключващ допускане на различие или предпочитание, което води до нарушаване равенството във възможностите или различие в третирането.

Решението било обжалвано от МС на Република България, като с Решение № 3352/17.05.2017 г. по адм. д. № 379/2017 г. на Административен съд София – град, оставено в сила с решение № 11597/31.07.2019 г. по адм.дело № 8182/2017 г. на Върховен административен съд, жалбата била отхвърлена.

При така установената фактическа обстановка, съдът достигна до следните правни изводи:

Съгласно разпоредбата на чл. 74, ал.1 ЗЗДискр. в случаите, когато производството по установяване на дискриминационно третиране е реализирано по административен ред пред Комисията за защита от дискриминация /Раздел I на Глава четвърта/, всяко лице, претърпяло вреди от нарушение на права по този или по други закони, уреждащи равенство в третирането,

може да предяви иск за обезщетение по общия ред срещу лицата и/или органите, причинили вредите. Според ал.2 в случаите, когато вредите са причинени на граждани от незаконни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица, искът за обезщетение се предявява по реда на ЗОДОВ.

В съответствие с нормата на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. На основание чл. 4 ЗОДОВ, обезщетението обхваща всички имуществени и неимуществени вреди причинени на гражданите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това, дали са причинени виновно от длъжностното лице.

Съгласно чл. 203, ал. 1 АПК исковете за обезщетение за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на Дял III, Глава единадесета от АПК. В разпоредбата на чл. 204 АПК са регламентирани предпоставките за допустимост на иска като според ал.4 незаконосъобразността на действия и бездействията се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението.

Специалната норма на чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр. обаче дерогира общата норма на АПК, като приложението на чл. 74, ал. 2 ЗЗДискр. е обусловено от приключило административно производство пред КЗД, в рамките на което с влязъл в сила административен акт по чл. 65 ЗЗДискр. е установен правопораждащият претендираното право на обезщетение акт на дискриминация. В тази хипотеза административните съдилища не установяват наличието на дискриминация, а изследват наличието на вреди в причинно-следствена връзка с установен от КЗД като специализиран административен орган, акт на дискриминация.

В конкретния случай претенцията се основава на решение на КЗД, постановено в производство по Раздел I на Глава четвърта ЗЗДискр. В тази връзка неоснователно е възражението от страна на процесуалния представител на МС за изтекла погасителна давност, тъй като в случая правопораждащият факт за предявяване на иск за вреди е решение № 494/08.12.2016 г. по преписка № 6 от 2012 г. на КЗД, което е влязло в сила на 31.07.2019 г., когато във връзка с неговото оспорване се е произнесъл с окончателен съдебен акт Върховният административен съд. Настоящата искова молба е подадена на 26.04.2024 г., поради което и пет годишният давностен срок по чл. 110 от ЗЗД не е изтекъл. Неоснователно е и твърдението за недопустимост на иска спрямо МС на РБългария, тъй като съдът вече се е произнасял по същия иск и между същите страни с влязло в сила решение, а именно – решение № 251/17.01.2022 г. по адм.дело № 6656/2016 г. по описа на АССГ. В действителност това дело е било образувано по подаден идентичен иск на В. К., но като ответник е била конституирана Администрацията на МС, докато по настоящото дело искът е насочен срещу МС на РБългария, като между двете страни не е налице идентичност.

Фактическият състав на предявения иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, във връзка с чл. 74, ал.2 ЗЗДискр., в процесния случай включва в кумулативна даденост: 1. влязло в сила решение на КЗД, с което е установено извършването на дискриминация, изразяваща се в дискриминационен акт, действие или бездействие на държавен орган или длъжностно лице; 2. наличието на претърпяна вреда; 3. причинна връзка между установената дискриминация и вредата.

Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав обуславя неоснователността на предявения иск за обезщетение на вреди.

В конкретния случай, безспорно се установява по делото, че първият елемент от посочения фактически състав е налице по отношение на единия ответник по делото, а именно – Министерски съвет.

С влязлото в сила на 31.07.2019 г. Решение № 494/08.12.2016 г. по преписка № 6 от 2012 г. петчленен разширен състав на КЗД установява, че в отношенията между В. К. и Министерски съвет на Република България нормата на чл. 5 от НУРАСДА /отм./ е дискриминационна, както и, че практиката по прилагане на тази норма при атестиране на държавните служители, заемащи ръководни длъжности, в т.ч. длъжността „главен секретар“ води до дискриминация по см. на чл. 4, ал. 3 от ЗЗД по признак „обществено положение“, посредством липсата на възможност за оспорване пред контролиращ орган на оценките, давани при атестиране.

Що се касае до отношенията между ищеца и другия ответник – ДАМТН, то в решението на КЗД е посочено, че констатираната дискриминация не произтича от действията на ръководителя на съответната администрация (в случая председателя на ДАМТН), тъй като всяко лице, намиращо се в идентично положение като ищеца, би било третирано еднакво с него на базата на чл. 5 от НУРАСДА /отм./, тъй като същата е била задължителна при оценяването на служителите в държавната администрация. Ето защо в случая съдът счита, че искът за причинени имуществени и неимуществени вреди вследствие осъществена дискриминация по чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. по признак „обществено положение“ предявен срещу ДАМТН се явява неоснователен, тъй като горещитираното решение на КЗД не установява извършена дискриминация от страна на агенцията. Липсата на първия елемент от фактическия състав на отговорността по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ вр. чл. 74, ал. 2 от ЗЗДискр. води до извод за неоснователност на подадения иск в частта му срещу Държавната агенция за метрологичен и технически надзор, поради което същият следва да бъде отхвърлен.

На следващо място относно наличието на претърпени имуществени вреди вследствие на осъществената дискриминация и техния размер, по искане на ищеца съдът е допуснал извършването на съдебно-счетоводна експертиза. От заключението на същата е видно, че ако ищецът е заемал длъжността „главен секретар“ в ДАМТН непрекъснато в периода от 09.11.2010 г. до 26.04.2024 г., то той би получил общо нетни трудови възнаграждения в размер на 347 820,20 лева. Докато в посочения период реално получените трудови възнаграждения от К. възлизат в размер на 80 285,73 лева (т.е налице е разлика в размер на 267 534,47 лева).

В съдебната практика и теория еднозначно е прието, че отговорността на държавата по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за причинени вреди е обективна. Обективният характер на отговорността означава, че държавата отговаря за вредите, причинени от нейните органи или длъжностни лица при изпълнение на административната дейност без значение, дали са причинени виновно от тях. Вредата е отрицателната последица, с която се засягат неблагоприятно имуществените права и/или защитени от правото нематериални блага и неимуществени интереси на увреденото лице, като "пряка и непосредствена" е тази вреда, която следва закономерно от твърдяната незаконосъобразна административна дейност, по силата на безусловно необходимата причинно – следствена връзка, която съществува между тях. На обезщетяване подлежат единствено преките вреди - тези, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат и които са адекватно следствие от увреждането. Освен преки, вредите следва да бъдат и непосредствени, т. е. да са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат.

Настоящият съдебен състав не възприема тезата на ищеца, че претърпяната имуществена вреда под формата на пропуснати ползи, представляващи неполучени възнаграждения за длъжността „главен секретар“ в ДАМТН, се явява следствие от осъществената дискриминация от страна на МС на РБългария с оглед текста на нормата

на чл. 5 от НУРАСДА /отм./. По делото не се доказва по безспорен начин, че ако текстът на посочената като дискриминационна разпоредба беше различен (т. е. ако е съществувала възможност за оспорване на оценката от атестацията), то ищецът е щял да остане на заеманата от него длъжност в ДАМТН през целия период, визиран в исковата молба. Противоречи на здравата житейска логика твърдението, че през тези 14 години ищецът непрекъснато е щял да заема длъжността „главен секретар“ в ДАМТН и е щял да получава съответните на нея трудови възнаграждения. По делото не се установи такава закономерност или обстоятелства, които да гарантират, че със сигурност ищецът е щял да остане на посочената длъжност, ако атестацията му е била направена по други правила, а не по тези от НУРАСДА /отм./. Следва да се посочи, че заповедта, с която служебното правоотношение между ДАМТН и К. е било прекратено, е потвърдена с решение № 2125/ 05.05.2011 г. по адм. дело № 8713/2010 г. на АССГ, оставено в сила с решение № 16241/09.12.2011 г. по адм.дело № 7530/2011 г. на ВАС.

По тези съображения, искът на В. К. срещу МС на РБългария за причинени имуществени вреди вследствие осъществена дискриминация по чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. по признак „обществено положение“ е неоснователен поради недоказаността на наличието на претърпяна вреда и причинна връзка между нея и осъществената дискриминация.

На следващо място във връзка с твърдените неимуществени вреди съдът е допуснал до разпит свидетеля Н. К. и В. М.. От техните разпити става ясно, че ищецът е претърпял съществени отрицателни преживявания вследствие прекратяването на трудовото му правоотношение с ДАМТН. От показанията на свидетелите може да се направи заключението, че ищецът е изпаднал в дълбока депресия, затворил се в себе си, като бил дълбоко убеден, че е отстранен от длъжността „главен секретар“ несправедливо. Загубата на работата му се отразило по негативен начин освен на здравословното му състояние, но и на семейния му живот, като се разделил със съпругата си.

Обезщетенията за неимуществени вреди се присъждат за конкретно претърпени физически и психически болки, страдания и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Ищецът е този, който в процеса следва да докаже както настъпването на вредите и тяхното основание, така и причинната връзка между тях и незаконосъобразните актове, действия или бездействия на администрацията (в случая осъществената дискриминация от страна на МС).

В случая, обаче, съдът счита, че не става въпрос за вреди, причинени директно от обявената от КЗД за дискриминационна правна норма, а от конкретен административен акт – заповед за прекратяване на служебно правоотношение, която не е била отменена по съответния ред като незаконосъобразна, а напротив, с влязло в сила решение, жалбата срещу нея е била отхвърлена. В действителност, със заповед № П-45 / 09.11.2010 г. на председателя на ДАМТН служебното правоотношение на К. било прекратено на основание чл. 107, ал. 2 от ЗДСл, поради получена възможно най-ниска обща оценка 5 – „Неприемливо изпълнение“ при атестирането му, извършено по реда на НУРАСДА /отм./. Текстът на приетата за дискриминационна норма чл. 5, ал. 3 от НУРАСДА /отм./ гласи, че „за длъжностите, за които ръководителят на администрацията е оценяващ, той изпълнява функциите и на контролиращ ръководител“. Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от същата наредба, служителите, които не са съгласни с дадената им от оценяващия ръководител обща оценка, могат да подадат писмено възражение до контролиращия ръководител, в което да посочат мотивите за несъгласието си с оценката. В процесния случай поради обстоятелството, че ръководителят на

администрацията (председателят на ДАМТН) е оценяващ, той изпълнява функциите и на контролиращ ръководител, като поради този факт ищецът не е могъл да упражни правото си по чл. 28 от НУРАСДА и да възрази срещу изготвената оценка. По делото, обаче, не се доказва, че именно поради невъзможността за възразяване срещу оценката при атестирането му, ищецът е претърпял съответните неимуществени вреди. Не може да се твърди с категоричност, че ако можеше да възрази срещу оценката, то атестацията му щеше да бъде променена и ищецът нямаше да бъде освободен от заеманата длъжност. Както бе посочено и по-горе претърпените неимуществени вреди следва да бъдат в пряка и непосредствена връзка с осъществената спрямо ищеца дискриминация, докато в конкретния случай, това не е така.

По изложените съображения, и поради липсата на елемент от фактическия състав на отговорността, исковите следва да бъдат отхвърлени.

При този изход на делото на основание чл. 143, ал. 3 от АПК на ответниците се дължи своевременно поисканото юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя по реда на чл. 25 от Наредбата за заплащането на правната помощ вр. чл. 37 от ЗПП в размер на по 150 лева за представителя на Министерски съвет и за представителя на ДАМТН.

Водим от горното и на основание чл. 203 от АПК, във връзка с чл. 1 от ЗОДОВ и чл.74, ал.2 от Закона за защита от дискриминация, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на В. Г. К. срещу Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и Министерския съвет на Република България на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за претърпени **неимуществени вреди** за периода от 09.11.2010 г. до предявяване на исковата молба – 26.04.2024 г. в размер на 1 200 000 лева, причинени вследствие осъществена дискриминация по чл. 4, ал. 3 от Закона за защита от дискриминацията по признак „обществено положение“, установена с решение № 494/08.12.2016 г. на Комисията за защита от дискриминация, потвърдено с влязло в сила решение № 11597/31.07.2019 г. по адм. дело № 8182/2017 г. по описа на Върховния административен съд, както и предявения акцесорен иск на основание чл. 86, ал. 1 вр. чл. 84, ал. 3 от ЗЗД за заплащане на законната лихва върху обезщетението за неимуществени вреди.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на В. Г. К. срещу Държавната агенция за метрологичен и технически надзор и Министерския съвет на Република България на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за причинени **имуществени вреди** в размер на 450 520 лева заедно с дължимите законни лихви, считано от 09.11.2010 г. до предявяване на исковата молба – 26.04.2024 г., причинени вследствие осъществена дискриминация по чл. 4, ал. 3 от Закона за защита от дискриминацията по признак „обществено положение“, установена с решение № 494/08.12.2016 г. на Комисията за защита от дискриминация, потвърдено с влязло в сила решение № 11597/31.07.2019 г. по адм. дело № 8182/2017 г. по описа на Върховния административен съд.

ОСЪЖДА В. Г. К. да заплати на Министерски съвет на Република България сумата в размер на 150 (сто и петдесет) лева разноски по делото.

ОСЪЖДА В. Г. К. да заплати на Държавната агенция за метрологичен и технически надзор сумата в размер на 150 (сто и петдесет) лева разноски по делото.

Решението може да се обжалва пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението до страните.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: